

II.

**JEZIČNO-KNJIŽEVNI I
OPĆEKULTURNI ASPEKTI
DJETINJSTVA**

ENGLESKE RIJEČI I IZRAZI U JEZIKU HRVATSKIH OSNOVNOŠKOLSKIH UČENIKA – RAZUMIJEVANJE I UPORABA

Katica BALENOVIĆ

Odjel za nastavničke studije u Gospiću
Sveučilište u Zadru
kbalenovic@unizd.hr

UDK 37-053.5:[811.163.42'373.45:811.111]

Izvorni znanstveni rad

Nikolina MESIĆ

Osnovna škola Luke Perkovića, Brinje
nina.mesic@gmail.com

Sažetak

Rastuća prisutnost engleskog jezika u svim medijima utječe na čestu uporabu engleskih riječi i izraza u pisanom i govornom diskursu pojedinca. Jezik medija, posebno jezik društvenih mreža, značajno oblikuje govor djece i mladih, koji se u međusobnoj komunikaciji služe jezikom digitalnih domorodaca (Prensky, 2001) kao „izvorni govornici“ digitalnog jezika videoigara i interneta, tj. kao govornici Netspeaka (Crystal, 2006). Rad istražuje uporabu i razumijevanje engleskih riječi i izraza u svakodnevnoj komunikaciji hrvatskih osnovnoškolskih učenika u dvije različite društvene sredine (manje mjesto, veliki grad). U neformalnom razgovoru s učenicima prikupljene su engleske riječi i izrazi koje učenici koriste u međusobnoj komunikaciji. Istraživanje je provedeno na uzorku od 83 učenika četvrtih i sedmih razreda dviju hrvatskih osnovnih škola s ciljem utvrđivanja učestalosti korištenja i razumijevanja engleskih riječi te englesko-hrvatskih izraza u svakodnevnoj komunikaciji. Anketnim upitnikom, sastavljenim za potrebe ovog rada, analizirana je učestalost uporabe i razumijevanja engleskih riječi i izraza te rečenica nastalih slaganjem hrvatskog i engleskog jezika u svakodnevnoj komunikaciji učenika. Polazna pretpostavka je da učenici koriste engleske riječi i izraze kao i da postoji razlika između samoprocjene te stvarnog razumijevanja engleskih riječi i englesko-hrvatskih izraza. Istraživanje je pokazalo da učenici često koriste engleske riječi i izraze te da ih učenici sedmih razreda bolje razumiju. Istraživanje je, nadalje, pokazalo da postoji razlika u samoprocjeni i stvarnom razumijevanju hrvatsko-engleskih izraza što su pokazala i dosadašnja istraživanja (npr. Balenović i Grahovac-Pražić, 2016). Rezultati istraživanja, također, ukazuju na to da nema razlike u učestalosti korištenja te razumijevanju engleskih riječi i izraza između učenika u manjem mjestu u odnosu na učenike u velikom gradu, što je i očekivano s obzirom na status engleskog kao globalnog i dominantnog jezika, jezika digitalnog svijeta, *lingua franca* današnjice.

KLJUČNE RIJEČI: *engleske riječi, svakodnevna komunikacija, učenici, jezik, društvene mreže*

Uvod

Engleski je jezik dio svakodnevne komunikacije, dio globalne kompjutorski posredovane komunikacije, tj. *Netspeak* ili internetski mrežni jezik ili *Netlish*. Jezik je to koji se našao „na pravom mjestu u pravo vrijeme” (Crystal, 2003: 7). Isto tako to je, kako ga Prensky (2001) naziva, jezik „digitalnih domorodaca“ (engl. *digital natives*), tj. jezik generacije rođene nakon 80-ih godina prošlog stoljeća. Crystal (2006) navodi da je problem nerazumijevanja među govornicima odigrao ključnu ulogu u stvaranju zajedničkog jezika. S obzirom na sve veću zastupljenost engleskih riječi i izraza u svakodnevnoj komunikaciji, možemo se zapitati kao Vilke, Medved Krajnović, 2006: „Govorimo li hrengleski?“. Najbolji primjer takvog načina komunikacije jest sljedeći tekst: „Pošalji mi poruku *Whatsappom*, ako imaš *smart phone*, jer nisam dobila tvoj *mail*, sigurno je otišao u *spam*, a trenutno nisam pri *kompjutoru*, niti sam ponijela *laptop*.” (Balenović i Čuljat, 2017: 140)

Neki od razloga posuđivanja engleskih riječi koje Drljača Margić (2011) navodi su privlačnost, neutralnost, ekonomičnost, osmoza, različiti kolokacijski potencijal anglizama. S druge strane, Opačić o uporabi engleskog izraza *brain-drain* kaže da je to „snobizam i kompleks manje vrijednosti u isti čas.“ (Opačić 2012: 41) Osim anglizama tj. riječi koje su se u potpunosti prilagodile hrvatskom jeziku, a potječu iz engleskog jezika, Filipović (1986, 1990) razlikuje i pseudoanglizme, odnosno riječi koje nisu preuzete iz engleskog jezika, već su u hrvatskom jeziku sastavljene od engleskih elemenata (npr. golman – engl. goal + man). Riječ golman nastala je kompozicijom (anglizam + man), a pseudoanglizmi, osim kompozicije mogu nastati derivacijom (anglizam + -er. -ist), npr. džezzer, vaterpolist i elipsom (ispuštanjem sufiksa -ing) npr. erkondišn (engl. air-conditioning). Opačić (2006, 2012) o pseudoanglizmima govori kao o „hrengleskom” – (npr. shoppingirati, tj. riječima koje nisu prošle sve stupnjeve prilagodbe (fonološka, ortografska, morfološka, semantička). Opačić je posebnu pozornost privukao naziv jednog gospodarskog sajma:

Pitala sam mnoge što znači loring, jer nisam znala. No, za razliku od mnogih koji su se izvlačili da im je „baš na jeziku“, ali se ne mogu sjetiti, nisam primijenila šifru carevo novo ruho, nego sam nazvala organizatore i pitala. Odgovor me zaprepastio. To je složenica od kratica – lov i ribolov (odatle lo + ri). A zašto -ing? Zato što to tako „podsjeća na engleski“!!! (Opačić, 2006: 4)

Sličan primjer tome je naziv utrke na Pašmanu, tj. škraping. Naziv potječe od dalmatinske riječi „škrapa“ kojom se označava oštro kamenje. Budući da se utrka

odvija po škrapama i šumskim putovima, prvi dio naziva za utrku u potpunosti ima smisla, ali je u drugom dijelu riječi ponovno vidljiv engleski nastavak riječi. Nikolić-Hoyt (2005) naziva većinu posuđenica iz engleskoga jezika ad hoc posuđenicama. Različita su stajališta prema jezičnom posuđivanju, s jedne strane su ona puristička (Babić, 1990; 2004; Težak, 2004; Opačić, 2006) dok su s druge strane liberalna (Pranjković, 1990; Anić, 1998; Kapović, 2011). Kapović ističe sljedeće: „Kao što su u prošlosti u hrvatski ulazile posuđenice iz turskog, njemačkog i talijanskog, danas u njega ulaze posuđenice iz engleskoga, a sutra možda iz nekog desetog jezika.” (Kapović, 2011: 87) U današnjem, sve više virtualnom svijetu, u kojemu se komunikacija odvija „u oblacima“, a što uvjetuje neograničen pristup internetu i posjedovanje stolnih i prijenosnih računala, „pametnih“ uređaja koji u svojim postavkama koriste isključivo engleski jezik, nezamislivo je „prijeći“ u stvarni, fizički prostor, a da u njega nismo „ponijeli“ djelić jezika toga svijeta – *Netlish* jezika, jezika novih medija. Često se u tom jeziku nalaze računalni izrazi, kratice, emotikoni, (pseudo)anglizmi, sintagme kojima je teško naći zamjenu u drugom jeziku s obzirom da u istom ne postoji izraz kojim bi se imenovao novi pojam, što dovodi do neselektivne uporabe engleskih riječi i izraza u jeziku primatelju (u našem slučaju hrvatskom jeziku) i nerazumijevanja u komunikaciji između pošiljatelja i primatelja poruke, posebno ako se radi o komunikaciji između *digitalnog domoroca* i *digitalnog imigranta* (Prensky, 2001; Turk Sakač, Filipan-Žignić, 2019; Balenović, 2021).

Dosadašnja istraživanja o uporabi i razumijevanju engleskih riječi i izraza u jeziku novih medija

Dosadašnja istraživanja u Hrvatskoj o uporabi i razumijevanju engleskih riječi i izraza u svakodnevnoj komunikaciji kao i njihovo razumijevanju u jeziku novih medija ukazuju na često nerazumijevanje engleskih riječi i izraza, izraza sastavljenih od engleskih i hrvatskih jezičnih elemenata (Balenović, Grahovac-Pražić, 2016; Balenović, 2021). Balenović i Pražić (2016) provele su istraživanje o razumijevanju govornog diskursa televizije prosječnom gledatelju, „digitalnom imigrantu“, izvornom govorniku hrvatskog jezika. Tijekom praćenja televizijskog programa HRT-a, RTL-a i programa NOVE TV, autorice su zapisivale rečenice tvorene od hrvatsko-engleskih sastavnica koje su poslužile kao instrument u istraživanju, a koje je imalo za cilj utvrditi stvarno razumijevanje govornog diskursa u raznim emisijama spomenutih televizijskih kuća. Od ispitanika se tražila procjena razumijevanja, te temeljem razumijevanja, prijedlog hrvatske inačice rečenice. Rezultati istraživanja

pokazali su da postoji razlika u samoprocjeni i stvarnom razumijevanju hrvatsko-engleskih rečenica, kao i to da prosječni televizijski gledatelj razumije medijski učestale hrvatsko-engleske rečenice (Balenović i Grahovac-Pražić, 2016). Ispitanici u prijedlozima hrvatskih inačica engleskih riječi i izraza primjenjuju postupke naivnog kalkiranja, *ad hoc* posuđivanja, doslovnog prevođenja. Budući da je televizija moćan medij, autorice smatraju da postoji opasnost da pojedine hrvatsko-engleske rečenice postanu svojina šireg kruga govornika hrvatskog jezika što može dovesti do „pidžinizacije“ hrvatskog jezika uvjetovane nedostatkom jezičnog osjećaja za razlike u dvama jezicima (Balenović i Grahovac-Pražić, 2016).

Populacija koja „ne mari“ i koja nema osjećaja za ove razlike i kojoj ne smeta odstupanje od pravopisne norme hrvatskoga jezika su mladi čija se međusobna komunikacija sve više odvija putem novih medija. Filipan-Žignić i suradnici (2015, 2016, 2017) nastojali su u svojim istraživanjima ispitati stvarnu pismenost mladih (prije svega srednjoškolaca) u Hrvatskoj te su na temelju dobivenih rezultata zaključili da se učenike srednjih škola ne može smatrati nepismenima, kako u nastavi Hrvatskoga jezika, tako i u nastavi stranoga jezika, mada njihovo pisanje u novim medijima obiluje odstupanjima od normi standardnoga jezika gotovo na svim jezičnim razinama. Turk Sakač i Filipan-Žignić (2019) provele su istraživanje o zastupljenosti jezičnih sastavnica novih medija u radovima učenika 8. razreda pisanih u školi i u slobodno vrijeme. Rezultati istraživanja su pokazali da učenici elemente jezika novih medija više koriste u novim medijima u slobodno vrijeme, negoli u pisanim radovima za potrebe škole. Najčešće korišteni elementi jezika novih medija u slobodno vrijeme učenika jesu emotikoni, zatim kratice i dijalektizmi. Autorice zaključuju kako pisanje u novim medijima ne utječe negativno na pismenost mladih, tj. da se jezik osnovnoškolaca u školskih radovima ne pogoršava zbog uporabe elemenata jezika novih medija (Turk Sakač i Filipan-Žignić, 2019, 2020). Drugim riječima, učenici jezik novih medija isključivo koriste u komunikaciji novim medijima u slobodno vrijeme. Balenović (2021) jest u svom istraživanju nastojala utvrditi stvarno razumijevanje jezika medija prosječnom korisniku, izvornom govorniku hrvatskog jezika, digitalnom domorocu srednjoškolske dobi. Tijekom praćenja televizijskog programa i internetskih portala 2017., zapisivane su rečenice tvorene od hrvatsko-engleskih sastavnica od kojih je, za potrebe istraživanja, sastavljen anketni upitnik. Od ispitanika se tražilo da napišu hrvatsku inačicu engleske riječi ili riječi sastavljene od hrvatsko-engleskih jezičnih elemenata kao i da navedu primjer rečenica ili kratice sličan rečenicama u upitniku koje često koriste u svakodnevnoj komunikaciji. Rezultati istraživanja su pokazali nerazumijevanje rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih jezičnih elemenata (59%) od strane digitalnih domorodaca (Balenović, 2021). Ako se ovi rezultati usporede

s rezultatima prethodnih istraživanja (Balenović i Grahovac-Pražić, 2016) o nerazumijevanju sličnih jezičnih struktura od strane digitalnog imigranta (71 %), uočava se bolje razumijevanje ovih jezičnih struktura od strane digitalnih domorodaca budući su oni „izvorni“ govornici digitalnog jezika (Prensky, 2001) čiju osnovu čini engleski jezik (Balenović, 2021). Ćurković, Grbaš Jakšić i Garić (2017) provele su istraživanje o uporabi riječi i pokrata engleskoga govornog jezika među hrvatskim učenicima osmih razreda s ciljem utvrđivanja učestalosti uporabe i razumijevanje značenja istih. Rezultati istraživanja su pokazali da su učenici osmih razreda svakodnevno izloženi utjecaju engleskoga govornog jezika kao i da većina razumije engleske izraze, riječi i pokrate. Da bismo stvorili potpuniju sliku o (ne) razumijevanju engleskih riječi i izraza u svakodnevnoj komunikaciji, proveli smo istraživanje među osnovnoškolskim učenicima četvrtih i sedmih razreda koji, kao dobna skupina, nisu bili uključeni u ranija istraživanja (Balenović, Grahovac-Pražić, 2016; Ćurković, Grbaš Jakšić, Garić, (2017); Balenović, 2021).

Metodologija

U ovome poglavlju opisat ćemo cilj istraživanja te u skladu s navedenim ciljem odrediti hipoteze, opisati postupak istraživanja, uzorak te instrument koji se koristio u istraživanju.

Cilj istraživanja i hipoteze

Cilj istraživanja je utvrditi učestalost korištenja i stvarno razumijevanje engleskih riječi i izraza kojima se učenici služe u svakodnevnoj komunikaciji. Istraživanje se temelji na uporabi engleskih riječi kao i na uporabi hrvatsko-engleskih rečenica prikupljenih tijekom dužega kontinuiranog boravka u školi i neposredne komunikacije s učenicima. Tijekom rada u školi kao učiteljice na zamjeni (jedna od autorica rada) te u neformalnoj komunikaciji s učenicima izvan škole (školske godine 2018./2019.), prikupljene su engleske riječi i englesko-hrvatske jezične strukture koje učenici koriste u svakodnevnoj komunikaciji te je na temelju istih, za potrebe istraživanja, sastavljen anketni upitnik. Ovim su se istraživanjem nastojale potvrditi sljedeće hipoteze:

- H1 – Učenici često koriste engleske riječi i izraze u svakodnevnoj komunikaciji.
- H2 – Postoji nerazumijevanje engleskih riječi i izraza.
- H3 – Učenici sedmih razreda bolje razumiju engleske riječi i izraze od učenika četvrtih razreda.

H4 – Nema razlike u korištenju i razumijevanju engleskih riječi i izraza u odnosu na društvenu sredinu (manje mjesto/veliki grad).¹

H5 – Postoji razlika u samoprocjeni i stvarnom razumijevanju rečenica nastalih slaganjem hrvatskog i engleskog jezika.

Uzorak

Istraživanje je provedeno na uzorku od 83 učenika, od toga 33 učenika i 50 učenica (M – 40 %, Ž – 60 %) u dvije različite društvene sredine u manjem mjestu – Brinju (u daljnjem tekstu škola 1) i velikom gradu – Zagrebu (u daljnjem tekstu škola 2). U školi 1 sudjelovalo je 38 učenika ili 45,78 %, a u školi 2 sudjelovalo je 45 učenika ili 54,22 %. Prije početka ispitivanja roditelji su bili obaviješteni o anonimnosti ankete te su potpisane suglasnosti za njezino provođenje.

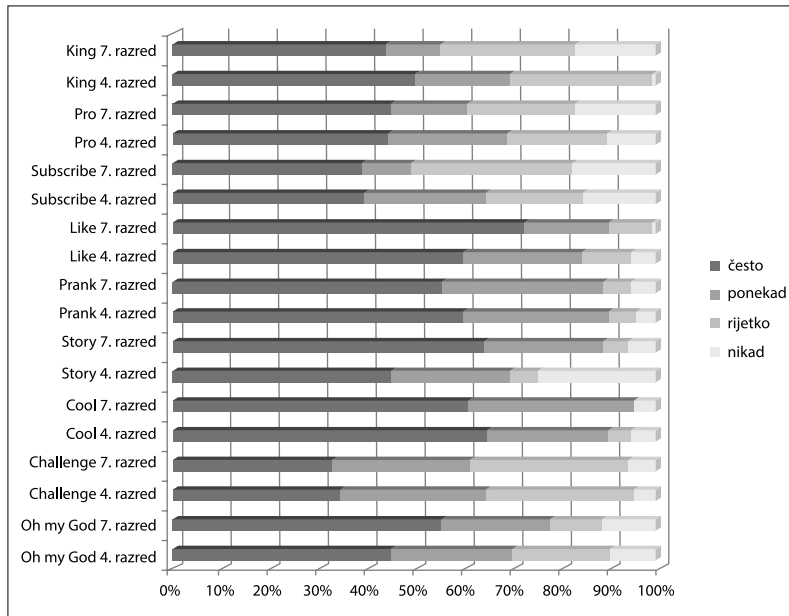
Instrument

Anketni upitnik (u Prilogu) sadržavao je tri skupine pitanja. U prvoj su skupini bila pitanja koja se odnose na opće podatke o učeniku: spol, razred, ocjena iz engleskog jezika. Pitanja u drugom dijelu upitnika odnose se na uporabu i razumijevanje engleskih riječi i izraza koje učenici koriste u svakodnevnom govoru. Ova skupina može se podijeliti na dvije podskupine. Prva podskupina sadržava tablicu od petnaest engleskih riječi i izraza, iza kojih se nalazila Likertova skala procjena s rasponom od često do nikad. Drugom podskupinom nastojalo se utvrditi gdje su učenici čuli ili pročitali navedene riječi i izraze iz tablice, u kojim se situacijama njima najčešće služe te koji su razlozi uporabe u svakodnevnoj komunikaciji. Treća skupina pitanja sadržavala je tablicu od jedanaest rečenica nastalih slaganjem hrvatskog i engleskog jezika, a od učenika se tražila samoprocjena i stvarno razumijevanje rečenica.

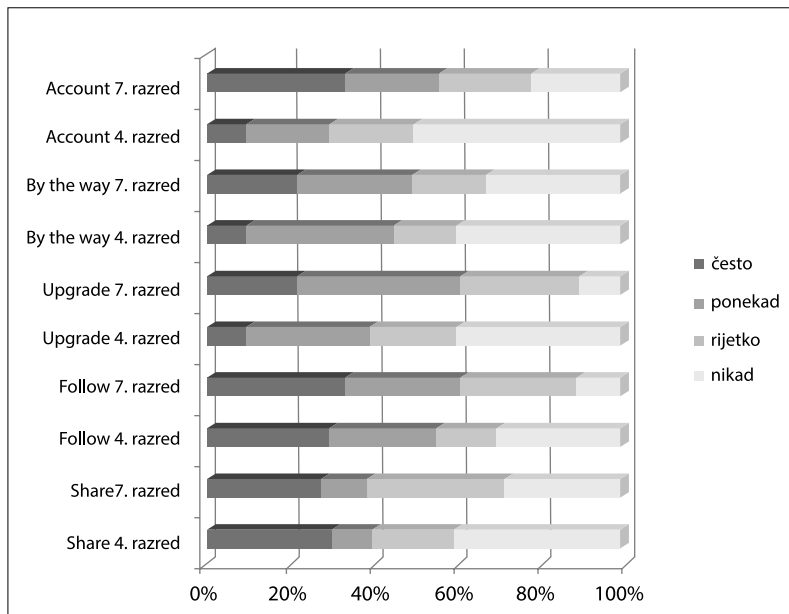
Analiza rezultata

U istraživanju je izvršena analiza učestalosti uporabe sljedećih riječi i izraza: *Oh my God, challenge, share, follow, upgrade, By the way, cool, story, prank, account, subscribe, like, pro, king, fail*. Grafički prikaz učestalosti korištenja ovih riječi i izraza u školi 1 nalazi se na slikama 1 i 2 iz kojih je vidljivo kako učenici četvrtog i sedmog razreda često koriste iste riječi i izraze čime je potvrđena prva hipoteza.

¹ Osnovna razlikovna obilježja između ove dvije sredine mogu se sagledati kroz broj stanovnika, socijalno-kulturne, gospodarske, tehničke i okolišne različitosti.

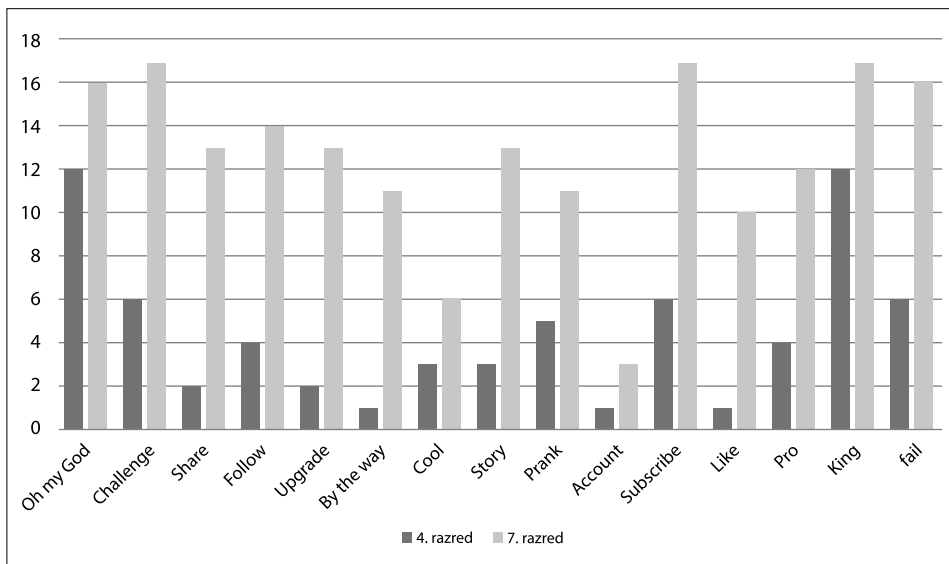

SLIKA 1. Učestalost korištenja engleskih riječi i izraza (škola 1 - najčešće korištene riječi i izrazi)

SLIKA 2. Učestalost korištenja engleskih riječi i izraza (škola 1- manje korištene riječi i izrazi)

Razvidno je kako određene riječi i izraze učenici češće koriste od ostalih. Učenici četvrtog razreda najčešće koriste riječ *cool* (65,00 %), dok učenici sedmog razreda najčešće koriste riječ *like* (72,22 %). Riječ *cool* u svakodnevnoj komunikaciji često koristi 61,11 % učenika sedmog razreda, a riječ *like* koristi 60,00 % učenika četvrtog razreda. Izraz *By the way* koristi najmanji broj učenika, 10 % učenika u četvrtom razredu i 22,22 % učenika u sedmom razredu.

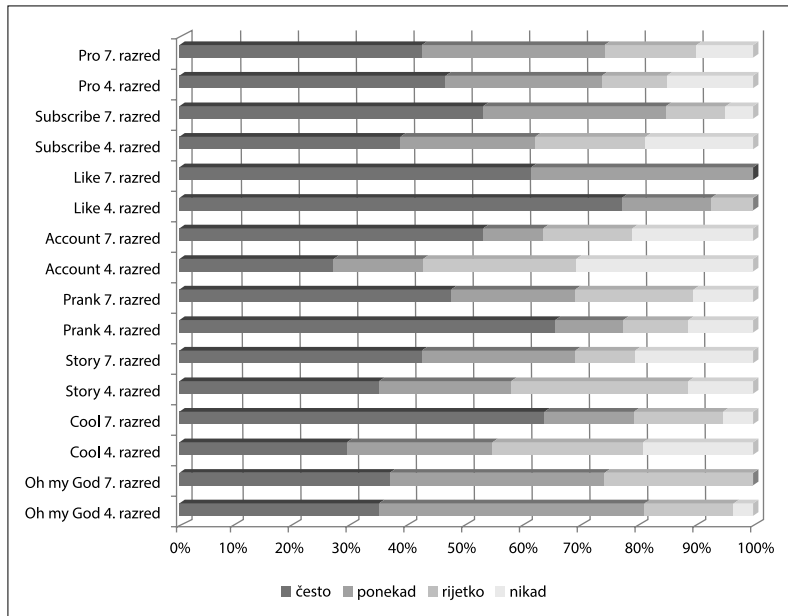

SLIKA 3. Razumijevanje engleskih riječi i izraza (škola 1)

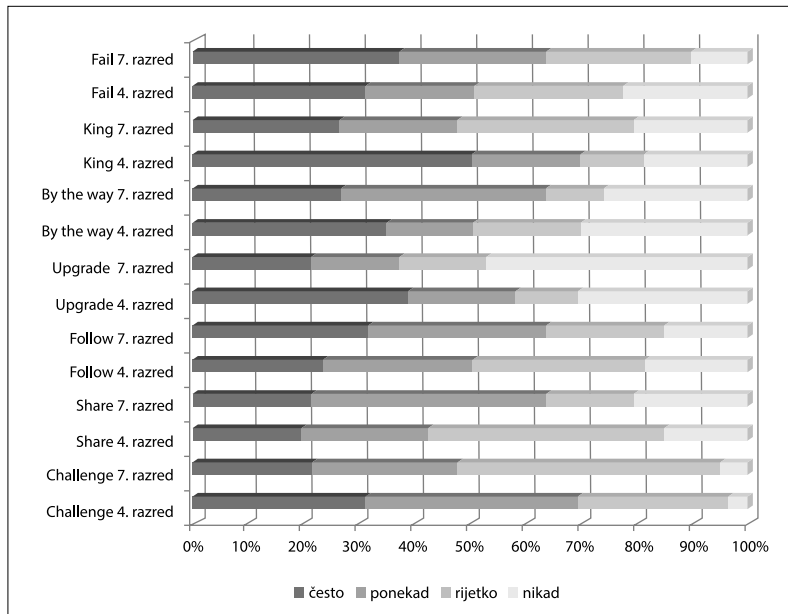
Odnos uporabe i razumijevanja engleskih riječi i izraza u četvrtom i sedmom razredu u školi 1 je neujednačen (Slika 3), tj. postoji nerazumijevanje engleskih riječi i izraza čime je potvrđena druga hipoteza. U posljednjem stupcu tablice učenici su trebali ponuditi, ako znaju, prijevod zadanih engleskih riječi i izraza. Učenici sedmih razreda, kako je prije pretpostavljeno, bolje razumiju engleske izraze i riječi od učenika u četvrtim razredima (Slika 3). Među najmanje korištenim engleskim riječima u sedmom razredu jesu riječi *share* (27,78 %) i *upgrade* (22,22 %), koje razumije 72,22 % učenika te izraz *By the way* (22,22 %) kojeg razumije 61,11 % učenika. Gotovo svi učenici sedmih razreda (94,44 %) točno su preveli riječi *challenge*, *subscribe* i *king*. Iako je englesku riječ *challenge* (hrv. izazov) razumjelo najviše učenika u sedmom razredu, u četvrtom razredu samo je njih petero (25 %) razumjelo ovu riječ.

U posljednje vrijeme djeca gledaju razne video uratke u kojima je glavna radnja nekoga izazvati, odnosno „challengirati“, pa ne iznenađuje prijevod ove riječi kao „čelendž“. Pretpostavka je da učenici razumiju značenje riječi, ali nisu sigurni u točan naziv na hrvatskom jeziku te je kao prijevod ove riječi na hrvatski jezik

napisan hrvatski izgovor engleske riječi. Primijećeno je da su na takav način „prevodili“ i sljedeće riječi: *cool*, *prank*, *subscribe*, *account* i *like*. Tako su englesku riječ *cool* „prevodili“ kao „kul“, riječ *like* – „lajk“, *prank* – „prenk“, *subscribe* – „subskrajb“ i *account* – „akaunt“. Ostali zanimljivi prijevodi engleske riječi *cool* su: fora, odlično, dobro i zakon. Učenici u svakodnevnoj komunikaciji riječ *cool* upotrebljavaju kao nešto dobro i pozitivno. Prema Oxfordovom rječniku riječ *cool* u neformalnoj komunikaciji može značiti da je nešto privlačno, impresivno i odlično, a kao imenica označava ugodno nisku temperaturu. Ponudeni su različiti prijevodi engleske riječi *prank*: šala, prevara i zezancija. Točan prijevod ove riječi je neslana šala. Jedan učenik četvrtog razreda ponudio je pravilan prijevod riječi *account* (hrv. račun), dok je u sedmom razredu ovu riječ točno prevelo 55,56 % učenika. Zanimljivi su prijevodi ove riječi nastali iz konteksta uporabe, kao na primjer prijevod „profil“. Naravno, profil je povezan s društvenim mrežama, s profilom na *YouTube* kanalu te mnogim drugim profilima na videoigramama. Jedan je učenik ponudio i odgovor stranica, što može značiti internetska stranica, *Facebook* stranica i slično. *Subscribe* je pravilno prevelo 30 % učenika četvrtog razreda te su ponudili prijevode: „pretplata“, „pretplatiti“, „pretplati se“. *Subscribe* je u ovom kontekstu uporabe pretplata na određene *YouTube* kanale. Riječ *upgrade* na hrvatskom jeziku označava nadogradnju nekog programa ili uređaja, a ovu je riječ točno prevelo 10 % učenika četvrtog te 72,22 % učenika sedmog razreda. Dva su učenika (10 %) četvrtog razreda na poprilično kreativan način preveli ovu riječ na hrvatski jezik, od kojih je jedan ponudio prijevod „propaganda“. Čekajući nadogradnju neke igrice ili programa na mobitelu izlaze razne reklame pa je učenik ovu riječ povezo s reklamama i propagandom. Drugi je učenik za ovu englesku riječ ponudio prijevod koristeći još jedan engleski izraz *Level up*. Izraz *By the way* (hrv. usput) samo je jedan (5 %) učenik četvrtog razreda pravilno preveo, dok je svih ostalih devetnaest (95 %) bilo bez odgovora. Riječ *story* često koristi 70 % učenika četvrtog razreda, a samo je 15 % učenika ponudilo točan odgovor (priča). Riječ *story* odnosi se na priču, ali pod utjecajem društvenih mreža, riječ *story* izravna je asocijacija na društvenu mrežu i na nečiju objavljenu sliku, a ne na neku priču iz svakodnevice. Neki su učenici četvrtog razreda zamijenili riječ *story* s riječi *sorry*, stoga su za ovu riječ ponudili prijevod „oprosti“. Riječ *pro* (engl. *professional*) točno je prevelo 20 % učenika četvrtog razreda ponudivši prijevod profesionalac, kao i 66,67 % učenika sedmog razreda. Englesku riječ *fail* (hrv. promašaj) točno je prevelo 30 % učenika četvrtog razreda i 88,89 % učenika sedmog razreda. Englesku riječ *follow* (hrv. slijediti) točno je prevelo 20 % učenika odnosno 77,78 % učenika sedmog razreda ponudivši odgovor „prati“ i „zaprati“. Englesku riječ *share* (hrv. dijeliti) točno je prevelo 10 % učenika četvrtog razreda te 72,22 % učenika sedmog razreda ponu-

SLIKA 4. Učestalost korištenja engleskih riječi i izrazi (škola 2 - najčešće korištene riječi i izrazi)

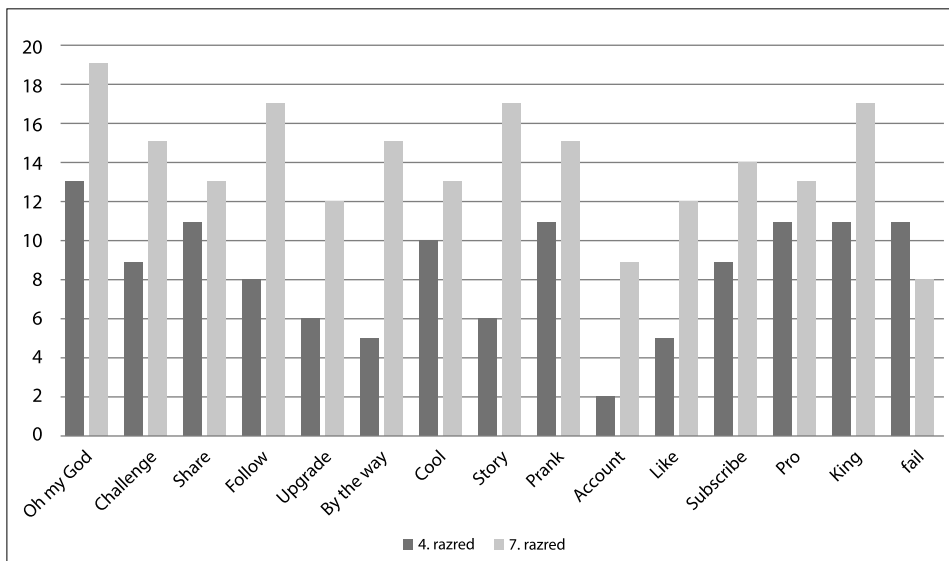

SLIKA 5. Učestalost korištenja engleskih riječi i izrazi (škola 2 - manje korištene riječi i izrazi)

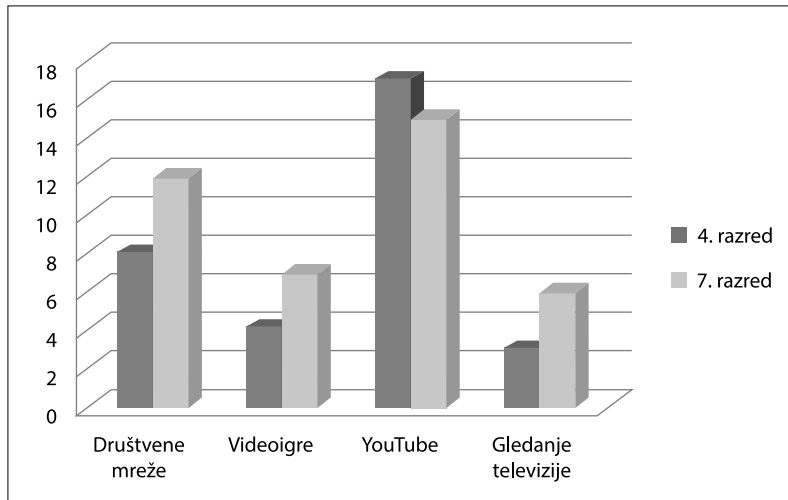
divši riječ dijeli i podijeli kao hrvatski prijevod ove riječi. Kao što je iz prethodne analize vidljivo, učenici sedmog razreda pokazali su bolje razumijevanje engleskih riječi i izraza od učenika četvrtog razreda, čime je potvrđena treća hipoteza.

Učenici u školi 2 često koriste gotovo iste riječi kao učenici u školi 1. Time je potvrđena četvrta hipoteza, tj. ne postoji razlika u korištenju engleskih riječi i izraza između učenika iz manjeg mjesta i velikoga grada. Postotak učestalosti korištenja engleskih riječi i izraza grafički je prikazan na slikama 4 i 5. Učenici četvrtih razreda u školi 2 najčešće koriste istih prvih pet riječi kao i učenici u školi 1. Najčešće koriste riječ *cool*, a zatim slijede *like*, *prank*, *king* i *pro*.

Neujednačen je odnos razumijevanja i korištenja engleskih riječi i izraza kod učenika u školi 2 (Slika 6) kao što je to bilo kod učenika u školi 1. Nakon riječi *cool*, 76,92 % učenika četvrtog razreda često koristi riječ *like*, no samo 19,23 % zna točan prijevod ove riječi, a najčešći prijevodi su bili „lajk“, „pozitivno“, „volim“, „dobar“, a nekoliko je učenika ovu riječ prevelo kao „palac gore“ i „gore palci“. Razlog tome je što je većina učenika te dobi prvi put vidjela ovu riječ na *Facebooku*, a na ovoj je društvenoj mreži riječ *like* označena palcem gore, koji sugerira da je nešto dobro i pozitivno. Stoga, ovakvi su prijevodi zapravo ono što se može i očekivati. Učenici sedmog razreda bolje su razumjeli ovu riječ (63,26 %), a prijevodi riječi bili su „lajkati“, „lajk“ i „voljeti“. Možemo zaključiti kako se kod učenika u obje škole javlja fonetizirano pisanje engleskih riječi (lajk, kul, prenk, akaunt, subskrajb).

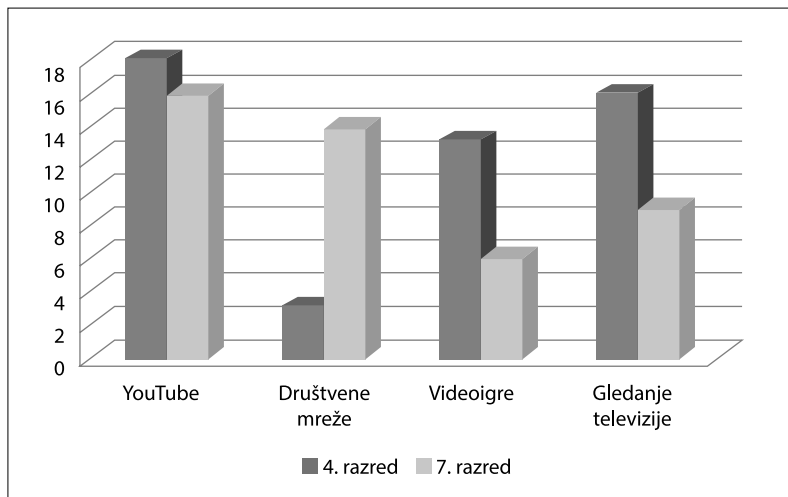

SLIKA 6. Razumijevanje engleskih riječi i izraza (škola 2)

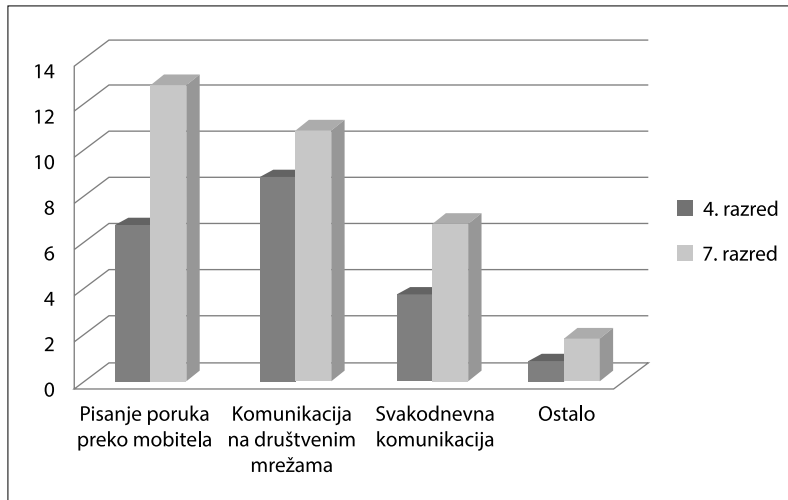

SLIKA 7. *Odgovori ispitanika o tome gdje su čuli ili vidjeli engleske riječi i izraze (škola 1)*

Na pitanje gdje su čuli ili pročitali navedene engleske izraze i riječi (Slika 7), najveći broj učenika škole 1 odlučio se za *YouTube*. Tako 53,13 % četvrtog razreda i 37,50 % učenika sedmog razreda smatra kako engleske riječi i izraze najčešće čuje na *YouTubeu* kanalu (Slika 7). Sljedeći izvor iz kojeg učenici najčešće „crpe“ engleske riječi i izraze jesu društvene mreže, prije svega *Facebook* i *Instagram*, tj. 25 % učenika četvrtog i 30 % sedmog razreda su riječi i izraze vidjeli (čuli) na

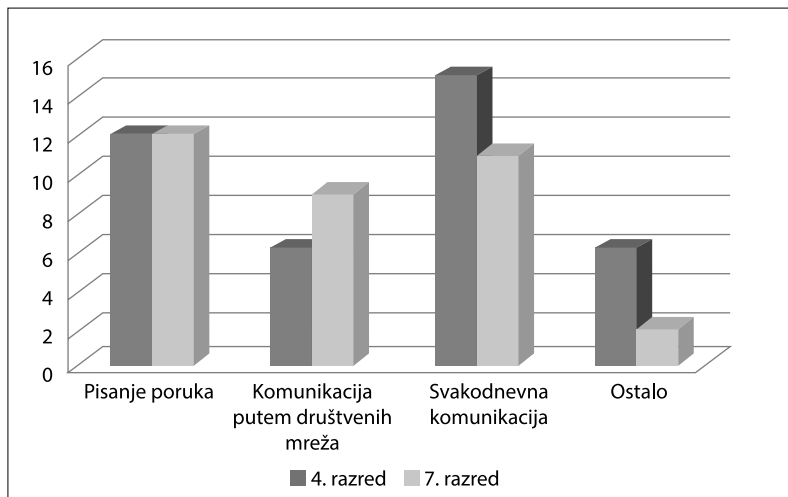
SLIKA 8. *Odgovori ispitanika o tome gdje su čuli ili vidjeli engleske riječi i izraze (škola 2)*

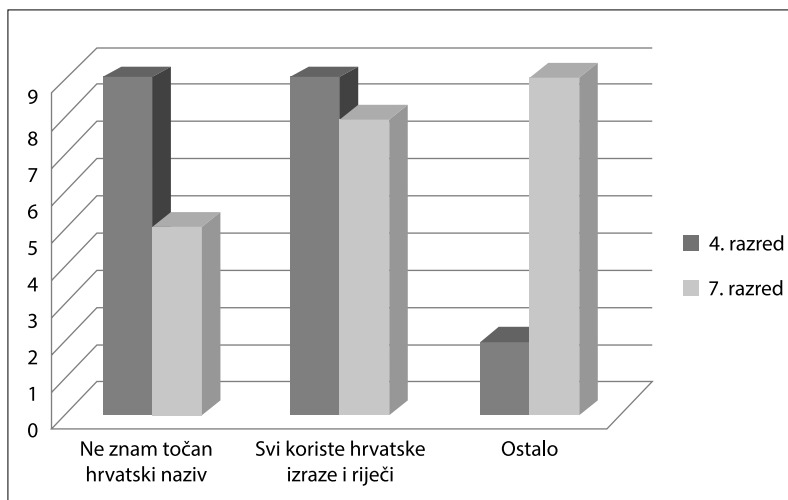
SLIKA 9. *Odgovori ispitanika o situacijama u kojima se služe engleskim riječima i izrazima (škola 1)*

nekim od društvenih mreža. Tijekom igranja videoigara 12,50 % četvrtog odnosno 17,50 % sedmog razreda čuje ili vidi engleske riječi i izraze. Televizija je na posljednjem mjestu, samo 9,37 % četvrtog razreda i 15,00 % sedmog razreda smatra da su na televiziji čuli engleske izraze i riječi.

Na isto pitanje, učenici četvrtih i sedmih razreda škole 2 odgovorili su nešto drugačije (Slika 8). Učenici u školi 2 nakon *YouTubea* engleske riječi i izraze

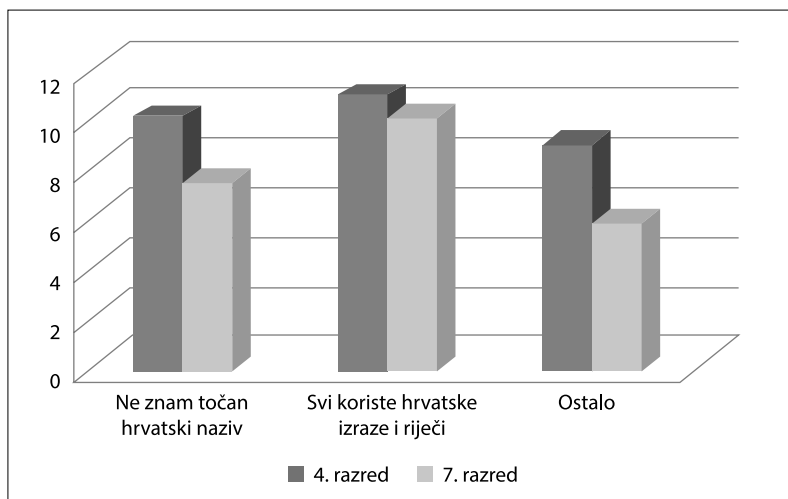

SLIKA 10. *Odgovori ispitanika o situacijama u kojima se služe engleskim riječima i izrazima (škola 2)*

SLIKA 11. *Odgovori ispitanika o razlozima korištenja engleskih riječi i izraza (škola 1)*

najčešće čuju ili vide na televiziji, a najmanje na društvenim mrežama (6,00 %), stoga se ovaj rezultat razlikuje od rezultata u školi 1 gdje učenici četvrtog razreda nakon *YouTubea*, najviše engleskih riječi i izraza čuju ili pročitaju na društvenim mrežama. Možemo pretpostaviti da je u velikom gradu, odnosno u školi 2 ponuđeno više televizijskih programa te je veći izbor medijskih sadržaja na engleskom jeziku, dok je u manjem mjestu, školi 1 to većinom *YouTube* kanal.

SLIKA 12. *Odgovori ispitanika o razlozima korištenja engleskih riječi i izraza (škola 2)*

Na pitanje u kojim se situacijama najčešće služe navedenim engleskim riječima i izrazima (slika 9), učenici četvrtog razreda (škola 1) odgovorili su u komunikaciji putem društvenih mreža (40,91 %), zatim kada pišu poruke mobitelom (36,36 %) te u svakodnevnoj govornoj komunikaciji (18,18 %). Ostala mjesta gdje su čuli ili vidjeli engleske riječi i izraze su na instrukcijama i na satovima engleskog jezika (4,55 %). Učenici sedmog razreda više se služe engleskim riječima i izrazima kada pišu poruke mobitelom (39,39 %), a nakon toga kada komuniciraju putem društvenih mreža (33,33 %).

Za razliku od učenika u školi 1 koji najčešće koriste engleske riječi i izraze u komunikaciji na društvenim mrežama (Slika 10), učenici četvrtog razreda u školi 2 engleske riječi i izraze najčešće koriste u svakodnevnoj govornoj komunikaciji (38,46 %), zatim u pisanju poruka na mobitelu (30,77 %) i u komunikaciji putem društvenih mreža (15,38 %) (Slika 12). Učenici sedmog razreda škole 2, engleske riječi i izraze koriste u istim situacijama kao i učenici u školi 1, a najviše u pisanoj komunikaciji (35,29 %), zatim u svakodnevnoj govornoj komunikaciji (32,29 %) te u komunikaciji putem društvenih mreža (26,47 %). Zanimljivo je spomenuti da učenici škole 2 više koriste engleske riječi i izraze u svakodnevnoj komunikaciji od učenika u školi 1. Pretpostavljamo da se učenici u velikom gradu češće susreću i družu s djecom drugoga govornog područja. Ostale situacije koje su učenici naveli (15,38 %) jesu: „Za zabavu“, „U stranim zemljama“ i „Kada radim slime“. Posebno je zanimljiva posljednja situacija: „Kada radim slime.“ Engleska riječ *slime* (hrv. sluz, mulj, „ljigavac“) posljednje vrijeme kruži internetom, a posebno na *YouTubeu*, na kojem upute za pravljenje ove mase imaju preko nekoliko milijuna pregleda, a većinom su na engleskom jeziku. *Slime* je masa, prvenstveno zamišljena kao antistres igračka koja smiruje u različitim situacijama, ali su je sve češće počela koristiti i djeca. Ovaj je odgovor ponudila ispitanica ženskog spola, što ne iznenađuje, jer je ova masa vrlo popularna među djevojčicama.

Na pitanje o razlozima korištenja navedenih riječi i izraza, učenici četvrtog razreda u školi 1 (Slika 11) odgovorili su da ne znaju točan hrvatski naziv za poneku englesku riječ i jer svi koriste engleske riječi i izraze (45,00 %). Ostalih 10,00 % učenika navelo je ostale razloge korištenja engleskih riječi i izraza („Volim engleski jer je *cool*.“). Učenici sedmog razreda odgovorili su kako engleske riječi i izraze najčešće koriste jer ih svi koriste (36,36 %). Većina učenika dala je svoj razlog korištenja, njih 40,91 % („Volim engleski jer je *cool*.“, „Jer je moderan.“, „Zvuči bolje na engleskom.“, „Iz navike.“, „Engleski mi je draži.“).

Na pitanje o razlozima korištenja engleskih riječi i izraza, učenici četvrtog razreda u školi 2 (Slika 12) odgovorili su da ih najčešće koriste jer svi koriste engleske izraze i riječi (36,67 %) i jer ne znaju točan hrvatski naziv za poneku englesku

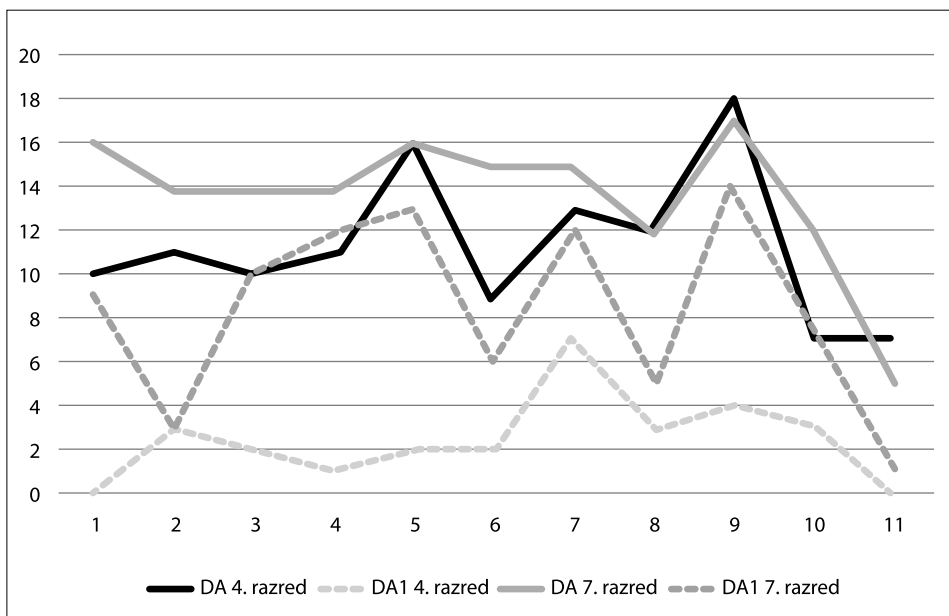
riječ ili izraz (33,33 %), a glavni razlog kod učenika sedmog razreda je zato što svi koriste engleske riječi i izraze (50,00 %). Učenici četvrtog razreda u školi 2 navode više razloga korištenja od učenika u školi 1 („Jer mi se sviđa.“, „Fora je.“, „Moram ga znati.“, „Lakše je.“, „Iz navike.“, „Volim engleski jezik.“, „Bolje zvuči na engleskom.“, „Zabavno je.“).

Drugi dio anketnog upitnika sadržavao je tablicu od jedanaest rečenica tvorehnik od hrvatsko-engleskih sastavnica, a od učenika se tražila procjena razumijevanja i temeljem tog razumijevanja učenici su trebali, ako znaju, napisati prijevod rečenice na hrvatski jezik. U sljedećoj se tablici i grafikonu nalaze rezultati samoprocjene i stvarnog razumijevanja rečenica učenika četvrtog i sedmog razreda škole 1.

TABLICA 1. Samoprocjena i stvarno razumijevanje rečenica tvorehnik od hrvatsko-engleskih sastavnica (škola 1)

Rečenice		Razumijem (4. razred)		Razumijem (7. razred)	
		Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %	Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %
1.	Napravi update (apdejt).	50	0	88,89	50,00
2.	Ovo je bilo tako epic (epik).	55	15	77,78	16,67
3.	Skrolaj dolje.	50	10	77,78	55,56
4.	Izaberi neki random (rendom) auto.	55	5	77,78	66,67
5.	Imaš dobar outfit (outfit)!	80	10	88,89	72,22
6.	Knockao (nokao) sam ga.	45	10	83,33	33,33
7.	Gledala sam creepy (kripi) video.	65	35	83,33	66,67
8.	Jesi gledala 5 minuta craft (kreft)?	60	15	66,67	27,78
9.	Snimam live (lajv).	90	20	94,44	77,78
10.	Imam deset kileva.	35	15	66,67	38,39
11.	Trapao (trepao) sam ga.	35	0	27,78	5,56

Tablicom (Tablica 1) i grafikonom (Slika 13) prikazane su razlike između samoprocjene i stvarnog razumijevanja. Razlike su vidljive u svim rečenicama. Najviše točnih prijevoda kod učenika četvrtog razreda bilo je u rečenici „Gledala sam creepy video“ (35 %). Rečenicu „Snimam live“ točno je prevelo 20 % učenika. Učenici sedmog razreda pokazali su bolje razumijevanje rečenica od učenika četvrtih razreda, a najveći postotak učenika razumio je rečenice 5. i 9. Rijječ je o rečenicama „Imaš dobar outfit“ (72,22 %) i „Snimam live“ (77,78 %). Najveća razlika između samoprocjene i stvarnog razumijevanja u sedmom razredu je kod rečenice „Ovo je bilo tako epic“, koju je razumjelo 16,67 % te su ovu rečenicu učenici prevodili na isti način kao i učenici četvrtih razreda (*super, dobro, kul*). Veća razlika između samoprocjene i stvarnog razumijevanja jest u rečenici „Napravi update“, koju nije znao prevesti ni jedan učenik četvrtog razreda, iako se njih 50% izjasnilo kako razumiju značenje ove rečenice. U sedmom razredu 50 % učenika razumije ovu rečenicu, a ponuđeni su sljedeći prijevodi: „Napravi ažuriranje.“, „Nadogradi!“ i „Nešto unaprijedi.“. Zanimljivi su ostali ponuđeni prijevodi: „Ući u neki program.“, „Obavijesti nas.“, „Obavijest o sadašnjem stanju ili nekom događaju.“. Ovakvi prijevodi učenika odnose se na obavijesti koje stižu na uređaj (mobilni uređaj, laptop, tablet ili računalo) te upozoravaju korisnike kako je verzija nekog programa ili aplikacije zastarjela i potrebna je nadogradnja.

SLIKA 13. Samoprocjena i stvarno razumijevanje rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih sastavnica (škola 1)

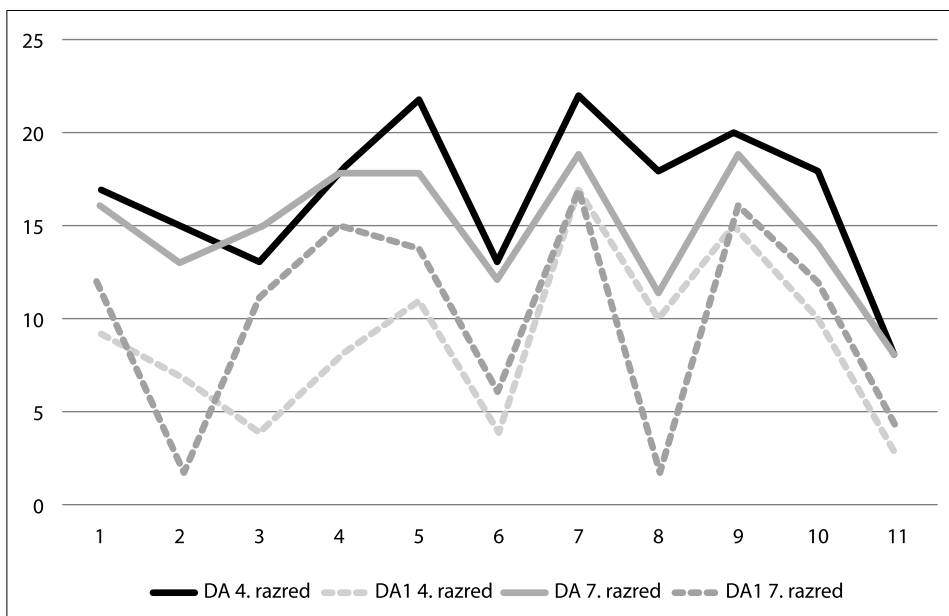
Učenci su, stoga, riječ *update* povezali s obavijestima te ovu riječ na takav način i preveli. Polovica učenika četvrtog razreda označila je kako razumije rečenicu „Skrolaj dolje.“. Od engleske riječi *scroll* (hrv. pomicanje, listanje) nastao je izraz *skrolaj*, a od polovice učenika koji su procijenili da razumiju ovu rečenicu, samo njih 10 % stvarno razumije značenje ove rečenice, dok u sedmome razredu 55,56 % razumije ovu rečenicu. Prihvaćeni su odgovori *spusti dolje i idi dolje*. Rečenicu „Knockao sam ga“ stvarno razumije 10 % učenika četvrtog i nešto više (33,33 %) učenika sedmog razreda, a neki od ponuđenih prijevoda jesu: „Srušio sam ga.“ i „Udario sam ga.“. Zanimljiv prijevod ove rečenice ponudio je učenik sedmog razreda: „Pokucati.“. Pretpostavljamo da učenik razumije samo jedno od najčešćih značenja engleskog glagola *to knock* (hrv. kucati), a nisu mu poznata ostala značenja kao na primjer udariti, sudariti, oboriti i sl.

TABLICA 2. Samoprocjena i stvarno razumijevanje rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih sastavnica (škola 2)

Rečenice		Razumijem (4. razred)		Razumijem (7. razred)	
		Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %	Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %
1.	Napravi update (apdejt).	65,38	34,62	84,21	63,16
2.	Ovo je bilo tako epic (epik).	57,69	3,85	68,42	22,73
3.	Skrolaj dolje.	50	15,38	78,95	57,89
4.	Izaberi neki random (rendom) auto.	69,23	30,77	94,74	78,95
5.	Imaš dobar outfit (autfit)!	84,62	42,31	94,74	73,68
6.	Knockao (nokao) sam ga.	50	15,38	63,16	31,58
7.	Gledala sam creepy (kripi) video.	84,62	65,38	100,00	89,47
8.	Jesi gledala 5 minuta craft (kreft)?	69,23	38,46	57,89	10,53
9.	Snimam live (lajv).	76,64	57,69	100,00	84,21

Rečenice		Razumijem (4. razred)		Razumijem (7. razred)	
		Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %	Samoprocjena DA %	Stvarno razumijevanje DA %
10.	Imam deset killeva.	69,23	38,46	73,68	63,16
11.	Trapao (trepao) sam ga.	30,77	11,54	42,11	21,05

Razmatrajući podatke tablice 2 i grafikona (Slika 14), zaključuje se da učenici četvrtog razreda škole 2 (veliki grad), prema procjeni, dobro razumiju neke od rečenica, ali se može zamijetiti i visok stupanj nerazumijevanja kod nekih rečenica. Najviše njih, prema procjeni, razumije rečenice „Imaš dobar outfit!“ i „Gledala sam creepy video.“ (84,62 %). Zatim slijedi rečenica „Snimam live.“ koju prema procjeni razumije 76,64 % učenika. Ove tri rečenice najbolje razumiju i učenici u školi 1. Najveći postotak razumijevanja učenici sedmog razreda škole 2 pokazuju u rečenicama „Gledala sam creepy video“ (89,47 %) i „Snimam live“ (84,21 %). Najveći broj učenika četvrtog razreda škole 2, također, stvarno razumije prethodne dvije rečenice kao i najveći broj učenika u školi 1. Pretpostavljamo da učenici u svakodnevnoj komunikaciji često koriste ove rečenice te im je iz toga razloga zna-

SLIKA 14. Samoprocjena i stvarno razumijevanje rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih sastavnica (škola 2)

čenje ovih rečenica poznato. Zanimljivo je istaknuti da su učenici četvrtog razreda u školi 2 poistovjećivali riječ *cool* i *epic*, pa su za rečenicu „Ovo je bilo tako epic.“, ponudili prijevode *kul* i *cool*. Istu rečenicu stvarno je razumjelo 22,75 % učenika sedmog razreda. Najviši postotak nerazumijevanja učenici su pokazali u osmoj rečenici, koju je stvarno razumjelo 10,53 %, mada je bio relativno visok postotak samoprocjene razumijevanja (57,89 %). Riječ je o rečenici „Jesi gledala 5 minuta craft?“ za koju većina učenika nije ponudila prijevod. Od ponuđenih prijevoda, kao točni, prihvaćeni su prijevodi *izrađivanje* i *građenje*. Budući da se radi o kratkim video zapisima koji se nalaze na *YouTube* kanalu i na društvenim mrežama u kojima se prikazuje kako se na kreativan način i u kratkom vremenu nešto može popraviti i uraditi, pretpostavljamo da je manji broj učenika koji redovito prate ove video zapise te je iz toga razloga mali postotak razumijevanja ove rečenice. Iz prethodne analize možemo zaključiti da postoji razlika između samoprocjene i stvarnog razumijevanja rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih sastavnica čime je potvrđena peta hipoteza istraživanja.

Rasprava

Rezultati istraživanja pokazali su da učenici često koriste engleske riječi i izraze u svakodnevnoj komunikaciji (Slike 1, 2, 4 i 5). Iz rezultata je vidljivo da su najčešće korištene one engleske riječi (*cool* i *like*) koje su „potrebne“ da bismo izrazili svoje osjećaje jezikom novih medija, jer kada nam je nešto tako dobro, onda je to *cool*, ili kada nam se nešto sviđa, onda to *lajkamo*. Vlastelić i Vrbanec (2014) upozoravaju da ovakvo općeprihvaćeno unošenje engleskih jezičnih elemenata narušava jezičnu strukturu hrvatskoga jezika na što također ukazuju Balenović i Grahovac-Pražić (2016). Nadalje, rezultati istraživanja pokazali su nerazumijevanje engleskih riječi i izraza (Slike 3 i 6) posebno kod učenika četvrtih razreda. Učenici neke od engleskih riječi i izraza prevode tako da zamijene riječ drugom engleskom riječi sličnog značenja ili ih uopće ne prevedu. Najbolji primjeri jesu riječi koje najčešće koriste: *like* – *lajk*, *prank* – *prenk*, *cool* – *kul*. Posebno je zanimljiv prijevod engleske riječi *upgrade* koju je učenik preveo engleskim izrazom *Level up!*. Za razliku od učenika četvrtih razreda, učenici sedmih razreda pokazali su njihovo bolje razumijevanje što je i očekivano s obzirom na to da su potonji više izloženi engleskom jeziku, bilo u okviru učenja engleskoga jezika u školi, bilo izloženosti engleskom jeziku kao jeziku novih medija. Rezultati istraživanja pokazali su da nema razlike u učestalosti korištenja i razumijevanja engleskih riječi i izraza među učenicima u manjem mjestu i velikom gradu, na što utječe status engleskog kao

globalnog, dominantnog jezika digitalnog svijeta, *conditio sine qua non* modernog društva, *lingua franca* današnjice. Analizirajući samoprocjenu i stvarno razumijevanje rečenica tvorenih od hrvatsko-engleskih sastavnica kod učenika u školi 1 i školi 2, može se zaključiti kako postoje odstupanja u stvarnom razumijevanju i samoprocjeni u obje škole. Najveća odstupanja u stvarnom razumijevanju i samoprocjeni jesu u rečenicama: „Ovo je bilo tako epic!“, „Knockao sam ga.“ i „Jesi gledala 5 minuta craft“. Usporedimo li rečenice koje smo za potrebe istraživanja prikupili od učenika s rečenicama iz prethodno spomenutih istraživanja (Balenović, Grahovac-Pražić, 2016; Balenović, 2021) zaključujemo da se radi o sličnim rečenicama u kojima se miješaju engleske riječi u ustrojstvu hrvatskoga jezika, rečenice u kojima se dodiri hrvatskoga i engleskoga jezika u komunikaciji novim medijima odvijaju na mnogostrukim jezičnim razinama što ponekad dovodi do nerazumijevanja u komunikaciji, posebno kada se u jednoj rečenici koriste engleske i hrvatske kratice koje su često nastale kombinacijom brojki i slova (na primjer: *Btw* vidimo se O5 sutra. LN, (Balenović, 2021).

Zaključak

Digitalno društvo u kojem živimo te jezik (engleski) kojemu smo najviše izloženi, znatno utječe na izražavanje neizvornih govornika toga jezika, u našem slučaju izvornih govornika hrvatskog jezika. Jezične strukture kojima se učenici u svakodnevnoj komunikaciji služe, ukazuju na znatan utjecaj interneta i medija na jezik osnovnoškolskih učenika, posebno utjecaj *YouTube* kanala. Rezultati istraživanja potvrdili su sve polazne hipoteze. Naime, rezultati istraživanja ukazali su na često korištenje engleskih riječi i izraza u svakodnevnoj komunikaciji osnovnoškolskih učenika. Također, utvrđeno je nerazumijevanje engleskih riječi i izraza što su potvrdila i prethodna istraživanja (Perić, Škifić, 2015; Balenović, Grahovac-Pražić, 2016; Balenović, 2021). Za razliku od učenika četvrtih razreda, učenici sedmih razreda pokazali su njihovo bolje razumijevanje što ukazuje na višu razinu komunikacijske kompetencije učenika sedmih razreda. Rezultati istraživanja pokazali su da nema razlike u razumijevanju i uporabi engleskih riječi i izraza između učenika u malom mjestu i velikom gradu, što je i očekivano s obzirom na sveprisutnost engleskog jezika u (na) svim područjima čovjekova djelovanja i bivstvovanja. Budući da često postoji neselektivna uporaba engleskih riječi u hrvatskom jeziku, posebno u jeziku mladih, mišljenja smo da je potrebno izvršiti jezičnu analizu hrvatsko-engleskih struktura koje osnovnoškolski učenici u neformalnoj komunikaciji koriste kako bi se dobio uvid u jezični razvoj

digitalnih domorodaca, izvornih govornika *Netspeaka* (Crystal, 2006), izvornih govornika hrvatskog jezika. Također, mišljenja smo da je kod učenika potrebno razviti svijest i brigu za vlastiti jezik koji se, kako je rekao hrvatski jezikoslovac Stjepan Babić, *voli znanjem*, a mi bismo dodali i selektivnom uporabom stranih (engleskih) riječi u pisanoj i govornoj komunikaciji poštujući norme hrvatskoga standardnog jezika.

LITERATURA

- BALENOVIĆ, K. i ČULJAT, S. (2017). Fonološka i semantička analiza uporabe posuđenica engleskoga podrijetla u svakodnevnoj komunikaciji. U: J., Brala-Mudrovčić (ur). *Nove smjernice u odgoju i obrazovanju/Znanstveni prinosi Dragutina Rosandića*. (137–153). Gospić: Sveučilište u Zadru, Odjel za nastavničke studije u Gospiću.
- BALENOVIĆ, K. i GRAHOVAC-PRAŽIĆ, V. (2016). Englesko-hrvatski jezični dodiri: razumijemo li jezik televizije?. *Jezik*, 63 (4–5), (140–151).
- BALENOVIĆ, K. (2021). Englesko-hrvatski izrazi u jeziku digitalnih domorodaca. U: D. Stolac i A. Vlastelić (ur.), *Generacija interneta*. (381–396). Zagreb-Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet.
- BUJAS, Ž., (1999). *Veliki englesko-hrvatski rječnik*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- CRYSTAL, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- CRYSTAL, D. (2006). *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ČURKOVIĆ, N., GRBAŠ JAKŠIĆ, D. i GARIĆ, A. (2017). Kako učenici osnovne škole upotrebljavaju engleske riječi i pokrate. *Hrvatski jezik* (2017),1, 1–11.
- DRLJAČA MARGIĆ, B. (2011). Leksički paralelizam: Je li opravdano govoriti o nepotrebnim posuđenicama (engleskoga podrijetla)? *Fluminensia*, 23 (1), 53–66.
- FILIPAN-ŽIGNIĆ, B., LEGAC, V., PAHIĆ, T. i SOBO, K. (2015). New Literacy of Young People Caused by the Use of New Media. *Procedia-Social and Behavioral Journal*. 1 (2015), 192C, 179–186.
- FILIPAN-ŽIGNIĆ, B., LEGAC, V. i SOBO, K. (2016). The Influence of the Language of New Media on the Literacy of Young People in Their School Assignments and in Leisure. *Linguistics Beyond and Within*. Lingbaw. 2 (2016), 77–96.
- FILIPAN-ŽIGNIĆ, B., TURK SAKAČ, M. i LEGAC, V. (2017). Some elements of the Language of New Media in Primary School Student's Written Assignments. *Yearbook of the Faculty of Education*. 14 (2017), 146–162.
- FILIPOVIĆ, R. (1986). *Teorija jezika u kontaktu*. Zagreb: Školska knjiga.
- KAPOVIĆ, M. (2011). *Čiji je jezik*, Zagreb: Algoritam.
- NIKOLIĆ-HOYT, A. (2005). Hrvatski u dodiru s engleskim jezikom. U: L., Sočanac i dr. (ur.), *Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima, prilagodba posuđenica*. (179–205). Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- OPAČIĆ, N. (2012). *Hrvatski u zagradama – globalizacijske jezične stranputice*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- OPAČIĆ, N. (2006). *Hrvatski ni u zagradama – globalizacijske jezična teturanja*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.

- PERIĆ, M. i ŠKIFIĆ S. (2015). English Words and Phrases in Croatian: -a Small-Scale Study of Language Awareness and Attitudes. *Elope*, 12(2), 79–98.
- PRENSKY, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *On the Horizon*. 9 (5), 1–6.
- TEŽAK, S. (1990). *Hrvatski naš svagda(š)nji*. Zagreb: Školske novine.
- TURK SAKAČ, M. i FILIPAN-ŽIGNIĆ, B. (2019). Pisanje osnovnoškolaca u novim medijima – izazov za školu i učenike. *Školski vjesnik*, 68 (2019), 2, 439–453.
- TURK SAKAČ, M. i FILIPAN-ŽIGNIĆ, B. (2020). Jezična obilježja novih medija u jeziku osnovnoškolaca. *Jezik*, 2-3 (2020), 86–99.
- VILKE, M. i MEDVED KRAJNOVIĆ, M. (2006). Govorite li hrengleski?. U: J., Granić, (ur.) *Jezik i mediji: Jedan jezik - više svjetova*. (769–778). Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu.
- VLASTELIĆ, A. i VRBANEC, S. (2014). Btw, tnx što me lajkaš! Lol :) Istraživanje utjecaja medija na rječnik hrvatskih studenata. U: A., Peti - Stantić, M., Stanojević i G., Antunović (ur.) *Standardni jezici i sociolekti u 21. stoljeću*. (177–194). Dubrovnik: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku lingvistiku.

ENGLISH WORDS AND EXPRESSIONS IN THE LANGUAGE OF CROATIAN PRIMARY SCHOOL LEARNERS – COMPREHENSION AND USAGE

Abstract

The growing presence of the English language in all media influences the frequent usage of English words and expressions in an individual's written and spoken discourse. The language of the media, especially the language of social networks, significantly shapes a verbal expression of children and youth who speak a language of digital natives (Prensky, 2001) as native speakers of the language of video games and Internet, as the speakers of Netspeak (Crystal, 2004). The paper examines the use and comprehension of English words and expressions in everyday communication among primary school pupils in two different social environments (small place, big town). The research study aimed to determine the frequency of use and understanding of English words and English-Croatian expressions in everyday communication. The study is based on the use of English words and expressions which were gathered in the informal communication among pupils. The research was conducted on a sample of 83 fourth and seventh-grade Croatian primary school pupils in two different socio-demographic regions. For this research, a questionnaire survey was conducted to explore the frequency of use and understanding of the English words and expressions and Croatian-English sentences in the learners' everyday communication. It was assumed that there was a difference between self-assessment and a real understanding of English words and expressions and Croatian-English sentences. The research has shown that pupils often use English words and expressions and that seventh-grade pupils understand them better. Furthermore, the study has shown that there is a difference between self-assessment and a real understanding of English-Croatian sentences which was also found in other studies (e. g. Balenović, Grahovac-Pražić, 2016.). The findings of the study also indicate that there is no difference in the frequency of usage and comprehension of English words and expressions among pupils in large and small regions. Such research results are expected due to the status of English as a global and dominant language, a language of the digital world and *lingua franca* of today's society.

KEYWORDS: *English words, everyday communication, pupils, language, social networks*

Riječi i izrazi	Koristim				Ako znate, napišite značenje engleske riječi ili izraza
	Često	Ponekad	Rijetko	Nikad	
Story					
Prank					
Account					
Subscribe					
Like					
Pro					
King					
Fail					

6. Gdje ste pročitali ili čuli gore navedene engleske izraze i fraze? Možete zaokružiti više odgovora.

- a) Na Facebooku, Instagramu ili drugim društvenim mrežama
- b) Prilikom igranja videoigara
- c) Na YouTubeu
- d) Prilikom gledanja televizijskih emisija, filmova i serija

7. U kojim se situacijama najčešće služite navedenim engleskim riječima i izrazima?

- a) Kada pišem poruke preko mobitela
- b) U komunikaciji putem društvenih mreža
- c) U svakodnevnoj govornoj komunikaciji (pod odmorima, u razgovoru s prijateljima)
- d) Ostalo _____

7. Zašto koristite navedene engleske riječi i fraze?

- a) Zato jer ne znam točan hrvatski naziv za poneku englesku riječ
- b) Zato jer svi koriste engleske izraze i riječi
- c) Ostalo _____

8. Pročitajte sljedeće englesko-hrvatske rečenice. U susjednom stupcu stavite „X“ na odgovarajuće mjesto. Ako razumijete rečenicu, stavite „X“ ispod **DA**, a ako ne ra-

zumijete, stavite „X“ u stupac ispod **NE**. U sljedećem stupcu, ako znate, prevedite rečenicu na hrvatski jezik.

Rečenice	Razumijem		Ako znate, napišite značenje englesko (hrvatske) riječi u rečenici.
	DA	NE	
Napravi update (apdejt).			
Ovo je bilo tako epic (epik).			
Skrolaj dolje.			
Izaberi neki random (rendom) auto.			
Imaš dobar outfit (autfit)!			
Knockao(nokao) sam ga.			
Gledala sam creepy (kripi) video.			
Jesi gledala 5 minuta craft(kreft)?			
Snimam live (lajv).			
Imam deset killeva.			
Trapao (trepao) sam ga.			

Hvala na suradnji!